Nro 20.
D. 23. Stycznia.
PONIEDZIAŁEK.
ROK 1826.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA

Zaślubienie Xcia Sułkowskiego Star: Sok; z Działyńską Woie: Malborską 1766.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Szanowne zwłoki ś:p: Ministra Stanu, Stanisława Staszica iutro o godz: w pół do 10 przed południem, wyprowadzone będą z domu *Towarzystwa Przyiaciół nauk*, na *Bielany*, gdzie, podług woli nieboszczyka, złożone zostaną na wieczny spoczynek, obok Kościoła po prawej stronie.—Celem powszechnej rozmowy w Stolicy, był wczoraj *Testament* ś: p: Staszica. Więcej niż 600,000 zło: przeznaczył na Jnstytuta użyteczne kraiowi i ludzkości, a szczególniej na urządzenie i powiększenie dochodu *Mamek karmiących Sieroty*, na *Dom zarobkowy* który stać się może nieocenionem dobrodziejstwem dla ludzi pozbawionych stałego wsparcia lub zarobku, dla Jnstytutu *Głucho-niemych* i t: p:

Jle zeszły *Grudzień* był ciągle łagodnym, tyle bieżący *Styczeń* iest iuż bez przerwy od dni 22 mroźny, iednak za mało iest śniegu, przezco spodziewana wszędzie sanna droga niedoszła do skutku, i nieprzybywa tyle wieśniaków do stolicy z drzewem, drobiem i różną żywnością, ile byli w tej porze oczekiwani. Dziś zimna stopni 12.

Wczoraj rozstał się z tym światem ś.p. W. JP. *Kawczyński* b. Mecenas, tutejszy Obywatel

W wyszłym Numerze 1 *Jzydy Polskiej* między innemi materjami znajdnie się sposób kuracji zapobiegaiącej wybuchnieniu *wścieklizny u ludzi* przez wściekłe zwierzęta pokąsanych, wynaleziony przez Doktora *Kruttge* i w *Wrocławskim* szpitalu przez 20to letnie doświadczenie stwierdzony, a w iężyku polskim przez Doktora *Alfonsa Krysińskiego* do wiadomości podany. Autor twierdzi iż od r. 1810 do 1824 przyięto do szpitala 184 osób przez psy rzeczywiście wściekłe lub o wściekliznę podejrzane pokąsanych. Z tych tylko 2 wścieklizny dostały i poumierały, lecz iednej z nich, przeciwko systemmatowi Autora, ziątrzono ranę rozpalonem żelazem, druga zaś miała 20 przeszło ran w głowę i szyię zadanych; niektóre przeto drobniejsze, przy opatrzeniu, mogły być łatwo pominione. Doktor *Kruttge* dołączył wiarogodne dowody, które przyświadczaią rzetelność iego podania. Wynalazek ten przynosi iednę z najważniejszych dla ludzkości przysług.—P. *Tresków* odważył się zrobić *sklepienie* w budowlach mieszkalnych z samej *gliny* ze *słomą* zmieszanej. Budowle te całe z gliny i z glinianem sklepieniem są wystawione w bliskości *Berlina*. Pomysł wynalazcy w wykonaniu przeszedł nawet iego oczekiwanie. Budowle takie są najtańsze, od ognia najbezpieczniejsze, trwałe, ciepłe w zimie i chłodne w lecie, a w okolicach w drzewo ubogich iedyne.—Podobnież interessuiącym będzie dla gospodarzy wiejskich sposób chodzenia około *nabiału w Anglji*, a szczególniej tania budowla na zachowanie *mleka*, która lubo wystawiona na powierzchni ziemi, utrzymuie iednak chłód w lecie i ciepło w zimie takie, iak w sklepach podziemnych, ma zaś ieszcze przed

temi pierwszeństwo, że zawsze sucho i w czystem powietrzu utrzymywaną być może. — Professor *Waga* podał sposób Pana *Graj* otrzymania prawdziwych *pereł* z muszli kraiowych. W sztuce tej *Chińczycy* daleko postąpili; w *Europie* także tu i owdzie trudnią się tym przemysłem.—O stopniu do powozów Professora *Sapalskiego* iużeśmy dawniej donosili.—P. *Darcet* ugarbował *galeretę z kości zwierzęcych*, która może zastąpić róg i szylkret.—w *Paryżu* dla umorzenia mefitycznych wyziewów przy czyszczeniu kloak użyto *wapna palonego*. Pierwsze doświadczenie, czyniono z kanałem przez 18 lat nieczyszczonym; Studenci narzucali w niego zwłok zwierzęcych, przez co ieszcze stał się szkodliwszym. Srebra w pobliskich domach sczerniały a mieszkańcy z tej ulicy wynosić się musieli. Mimo przecież tak nadzwyczajnych okoliczności dla których do czyszczenia przystąpić lękano się, użycie *wapna* najpomyślniejszy skutek sprawiło. —

Sposób na prędkie wytrzyźwienie piianych. P. *Masuyer* poleca użycie *occianu ammoniaku*, czyli tak zwanego *likworu Mindenrera*, w szklance wody z cukrem, który wytrzeźwia piianych bez żadnych przykrości, iakie sprawia ammoniak czysty. — Sposób niniejszy wyięty z Bulletynu *Ferussaka* N. 7. r: 1825, udzielony był iednemu ze znakomitych Doktorów tutejszej stolicy, który oświadczył, że zażycie wspomnionego likworu zgoła żadnem niebezpieczeństwem zagrażać nie może. Co do ilości zażyć się maiącej, to zależy od konstytucji, można bez obawy wziąść łyżeczkę od kawy aż do pół łyżki stołowej.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

Od Granic Tureckich.

Ponawiaią z *Korfu* wiadomość, że d. 26 Listopada przeszło wojsko *Jbrahima Baszy* składaiące się z 15,000 pod *Apoliniką* przez rzekę *Alpeus*, i że tegoż dnia rozkazał tenże Basza spalić miasto *Pyrgos*, w pobliskości prawego brzegu tejże rzeki leżące, drugiego zaś dnia wkroczył do *Gastuni*, która była opuszczoną przez wszystkich mieszkańców, poczem wydał rozkaz żeby ścigać po wszystkich stronach *Chrześcian*, niemniej miasto *Elis* spalić rozkazał —Teraźniejsza wojna zimowa *Jbrahima Baszy* z *Grekami* ma być wspieraną przez obcych aientów. — w Krótce oczekuią przybycia *Jbrahima* do *Patras*, chce on znajdować się przy oblężeniu *Missolongji*. — w Czasie gdy *Jbrahim Basza* rozkazał spustoszyć miasto *Elis*, flotta ottomańska przypłynęła do przylądku *Arareska*; w tymże czasie pokazała się także flotta *grecka*, dnia 6 przyszło do walki, w której *Grecy* zdobyli na *turkach* 6 okrętów, nazaiutrz udało im się spalić okręt woienny *turecki*.—Mała i spustoszona wyspa *Jpsara* ma być teraz głównem siedliskiem Korsarzy *greckich*. Rozeszła się wieść że kilku członków rządu *greckiego* miało się udać do *Hydry*. — Donoszą z *Tryestu* że niedawno tak flotta *Egipsko-turecka* iako też *grecka* wysłały iedna przeciw drugiej swoie statki *palne*, które iednak bezskutku powróciły. — Donoszą z *Liworno* d. 23 z. m że listy z *Missolongij* potwierdzaią wiadomość o zwycięztwie dowódcy greckiego *Gaura* nad *turkami* pod *Saloną*, ten odważny dowódca miał w tej bitwie zyskać znaczną zdobycz na *turkach*. To zwycięztwo obchodzili *Grecy* solennem nabożeństwem przy którem dano kilkakrotnie ognia z armat. *Grecja północna* uwolnioną iest od nieprzyiacioł. *Karaiskaki* miał także pobić *turkow* pod *Luspi*, i chociaż wziął tylko 60 ludzi w niewolę, iednak zdobycz była znaczna, którą sprzedano za 53,000 piastrów.—Donoszą z *Korfu* d.5 z.m. że dowódca *Gaura* przybył pod *Missolongją* i po-

łączył się tam z *Karaiskakim*. Utrzymuią również że przyszło do walki między flottą *Turecko-Egipską* a *Grecką*, iednak skutek tej bitwy dotąd niewiadomy. — Pod *Gastuny*, miała być krwawa walka między *turkami* a *grekami*, o której dalszych oczekuią wiadomości w *Korfu*. — Listy z *Smirny* rozniosły wieść d. 5 z. m. że twierdza *Missolongja* miała się poddać turkom!! — z *Niemiec*.

Dnia 7 b. m. pochowano w *Bruxelli* ciało sławnego Malarza *Dawida* w grobie Kościoła S. *Michała*; w czasie exportacji uczniowie Królewskiej akademji rysunków nieśli chorągwie uwięczone laurami, na których wyrażone były imiona najsławniejszych obrazów zmarłego, iako to: *Leonidasa*, *Sabinek*, *Brutusa* itd. niemniej wielu artystów przyiaciół i czcicieli *Dawida* postępowało za iego trumną. — Posąg nieśmiertelnego w pamięci ludzkiej *Fenelona Arcy-Biskupa Kambrezyjskiego*, wystawiono d. 2 m. b. w Kościele Katedralnym w *Kambre*, przyczem odprawił się świetny obrzęd religijny. — w Wielu Hrabstwach *Angielskich* zbywa Fabrykantom na robocie, przezco w Hrastwie *Glocester* oddalono w iednej fabrykantów 1,800, a w drugiej 600 ludzi. — Listy z *Hamburga* donoszą, że tam rzeka *Elba* aż do *Blankenese* okryta iest lodem, odważono się iuż na podróż *sankami* aż do *Altony*, lecz między górą *Hamburską* i *Altoną*, iest lód ieszcze słaby, przezco w tem miejscu wpadła w wodę cała *szlichtada*, ludzi uratowano a konie wraz z sankami utonęły. —

Gazeta w *Litych* ogłosiła: że Rząd *Niderlandzki* wkrótce wszystkie układy z *Ojcem* S: podać każe do druku. — D. 26 z. m. zamknął *Papież* świętą Bramę Kościoła S: *Piotra*; a w innych 3 głównych Kościołach odbył się ten obrzęd przez Kardynałów. Chociaż *Ojcu* S: niepozwolił stan zdrowia być obecnym na Nieszporach, iednak znajdował się w czasie wszystkich innych obrzędów nieczuiąc znacznego osłabienia. D. 27 udzielił *Ojciec* S: błogosławieństwo ludowi, który błagał *Najwyższego* za długie iego życie. — w *Rzymie* znajduie się teraz wielu *Anglików*, i ieszcze więcej oczekuią ich z *Neapolu*, co iest przyczyną iż w *Rzymie* zdrożały pomieszkania, za lokal składaiący się z 6 lub 7 pokoi, płaci się teraz od 100 do 130 skudów miesięcznie. — Donoszą z *Anglji* że kilka okrętów przewozowych wkrótce wypłyną do Portów *Jrlandzkich* gdzie zabiorą wojsko i z nim udadzą się do wysp *Jońskich* dla wzmocnienia tamtejszej *Angielskiej* osady a szczególniej w *Korfu*. — W iednem z miasteczek *Ameryki Północnej* w roku zeszłym umarła Przekupka przedaiąca *zielenine*, która przez lat 30 siedziała ciągle przy swym straganie, iedynie oddalaiąc się w nocy na 5 godzin dla spoczynku; po iej zgonie w łóżku, które składało wszystkie iej sprzęty, nic nieznaleziono, lecz iedna z sąsiadek radziła aby kopać w tem miejscu w którem stał stragan nieboszczki; iakoż ta rada nie była bezskuteczną; znaleziono bowiem 8 garnuszków zakopanych, a każdy był napełniony monetą złotą i srebrną. Że zaś ta Przekupka niemiała dzieci a nawet krewnych, ten skarb oddany zostanie szpitalom. — z *Hiszpanji*.

Jeszcze nie można było zaradzić aby cena chleba w *Madrycie* zniżoną została, gdyż cena zboża ciągle się podnosi, a urodzaj przyszłoroczny iest niepewny, i wszelako rząd wszelkich dokłada starań aby z tego powodu nieponowiło się zaburzenie, i rozesłano nawet do dalszych prowincji aby iak może być najśpiesznie zwożono zboże do stolicy. — Xiążę *Infantado* coraz więcej ma przyiaciół, a iego wpływ pomnaża się codziennie. — *Rada Kastylska* pracować będzie nad bardzo ważnym proiektem, to iest:

nad przywróceniem zupełnego porządku w narodzie, nad poprawą moralności zepsutej w burzliwej porze rewolucji i t.p. — Król *Hiszpański* od niejakiego czasu ciągle iest zdrów i często pracuie z Ministrami, lecz stan skarbu *Hiszpańskiego* w coraz smutniejszym iest stanie, i nie obejdzie się bez nałożenia nowych podatków, któremi i tak naród iest obciążony. — Ostatnia okropna burza przy brzegach *Hiszpańskich* najbardziej zniszczyła wyspę *Maiorkę*, tameczny port *Palma* został tak zrujnowany, że trzeba długiego czasu i bardzo znacznych kosztów, aby mógł być przywróconym do dawnego stanu. —

DONIESIENIA.

Sprzedaż Nieruchomości.

Zawiadamia się chęć kupna maiących, iż Dom massyf murowany z Stajniami, Wozowniami, Szpichrzem drewnianym, Podwórzem w części omurowanym, w części oparkanionym i wielkim Placem do składu drzewa służącym, przy ulicy Bolesć pod Nr 2581 tu w Warszawie stoiący, do spadku po niegdy Jakóbie Pawłowskim należący, na Summę 52,698 przez biegłych oszacowany, w dniu 4 Lutego r.b. o godzinie 4 po południu, w drodze działów przez publiczną licytacją przed W. Zaborowskim Sędzią Delegowanym w miejscu Posiedzeń Trybunału Cywilnego w Wydziale IV odbyć się maiącą, ostatecznie sprzedanym zostanie. Licytacja zacznie się od summy złp: 40,000; warunki przejrzeć można u W. Greikowicza Pisarza w Kancellarji Trybunału i Grossa Patrona, sprzedażą tą dyryguiącego.

G r o s s. Patron Try: Cyw: Woie: Mazo:

w Dniu onegdaajszym zgubiony został Zegarek angielski w srebrnej kopercie francuzkiej, przy którym się znajdował kluczyk złoty okrągły z czeskim kamieniem brylantowanym. Poczciwy znalazca raczy go oddać w kamienicy pod Nr 1313 przy ulicy Nowy-Swiat położonej, na dole w handlu Saskim.

☞ w Sobotę zeszłą wieczorem około o godziny 7, w Stajni przy Nowym-Swiecie, ukradziono parę Koni, to iest, Koń iasno-kasztanowaty i Klacz ciemno-kasztanowata z grzywą i ogonem konopiastym. Kto ie zwróci lub da znać do właściciela tych koni Kuratora Kawieckiego pod Nr 389 przy ulicy Krakowskie Przedmieście, odbierze najprzyzwoitszą nagrodę. NB. Konie były w chomontach Krakowskich, i zabrano z nich dery z kraiek w kratki.

Do sprzedania mały konik dla młodych osób, lecz dobrze nieiezdzony, kary; wiadomość o nim powziąść można na 2 piętrze pod Nr 389 na Krakow: Przed.

Do fabryki Teatru Narodowego i Officyny Nowego Marywilu, potrzebna iest ilość furmanek paro konnych 30 do 40, celem zwiezienia cegły z Kawęczyna i Pragi; Osoby trudniące się tym przedmiotem, zechcą się zgłosić do Rządcy tejże fabryki w Marywilu.

Przy ulicy Żelaznej 1147, pod Rogatkami Jerozolimskiemi, iest Folwark wraz z domem, mieszczącym wsobie 4 Pokoie, Sklep i Alkowy, Zabudowania gospodarskie, Stodoły, Obory, Spichrz na zboże, Chlewy, Stajnie, Wozownie, Pola siewne, także Ogród fruktowy i warzywny; razem do wydzierżawienia od Wielkiej-Nocy 1826 r. życzący sobie takowej dzierżawy na lat 3, zechce się zgłosić do handlu Maiewskiego przy ulicy Bednarskiej pod Nr 2688.

Administracja Ekonomiczna Dóbr Willanowskich, czyni wiadomo, iż w Dobrach Willanowskich polowanie na wszelką Zwierzynę, iakimkolwiek sposobem uważane, najściślej iest zakazane, i tylko Osobom wyraźnie na piśmie od JW. Właścicielki dóbr tychże zezwolenie posiadaiącym, dozwolone być może, gdy też zezwolenie, wczasie polowania każdego razu Dozorcom od Administracji Dóbr ustanowionym, okazać zdołaią. Nadto domieszcza się uwagę, iż zezwolenie Osobie iakiej na polowanie wydane, nierozciąga się na więcej osób, któreby dla towarzyszenia w tej zabawie, przybrane były. Ostrzega się przeto każdego, do powyższego zawiadomienia niestosuiącego się, iż sam sobie winę, przypisać będzie musiał, gdy mu psy, strzelby i narzędzia iakiekolwiek do polowania użyte, zabranemi będą, a nadto, w przypadku czynienia gwałtownego oporu, do odpowiedzialności przed właściwą władzę kraiową pociągniony zostanie. — Wilanow dnia 18 Stycznia 1826 roku. —

w Dniu 11 m. i r.b. gdy wysiadała pewna Dama z pojazdu, w dziedzińcu pałacu W. Dyzmańskiego (iak zdaie się najpewniej) spadła iej z szyi Pallatyna sobolowa. Uprasza się znalazcy, aby takową oddał do Rządcy wspomnionego Pałacu, za co przyzwoitą otrzyma nagrodę.

Niżej podpisani maią honor donieść, iż do ich Składu nadszedł nowy transport Jedwabiu kręconego w różnych kolorach; oraz Herbaty czarnej i zielonej.

Dyzmański et Komp.